

Terveisiä Neuvostoliiton kuurosokeilta!

Suomen Kuurosokeat ry:n ryhmä vieraili Moskovassa sekä Zagorskissa 18.—22.2.1991. Kerromme vierailusta enemmän seuraavassa Tuntosarvessa.

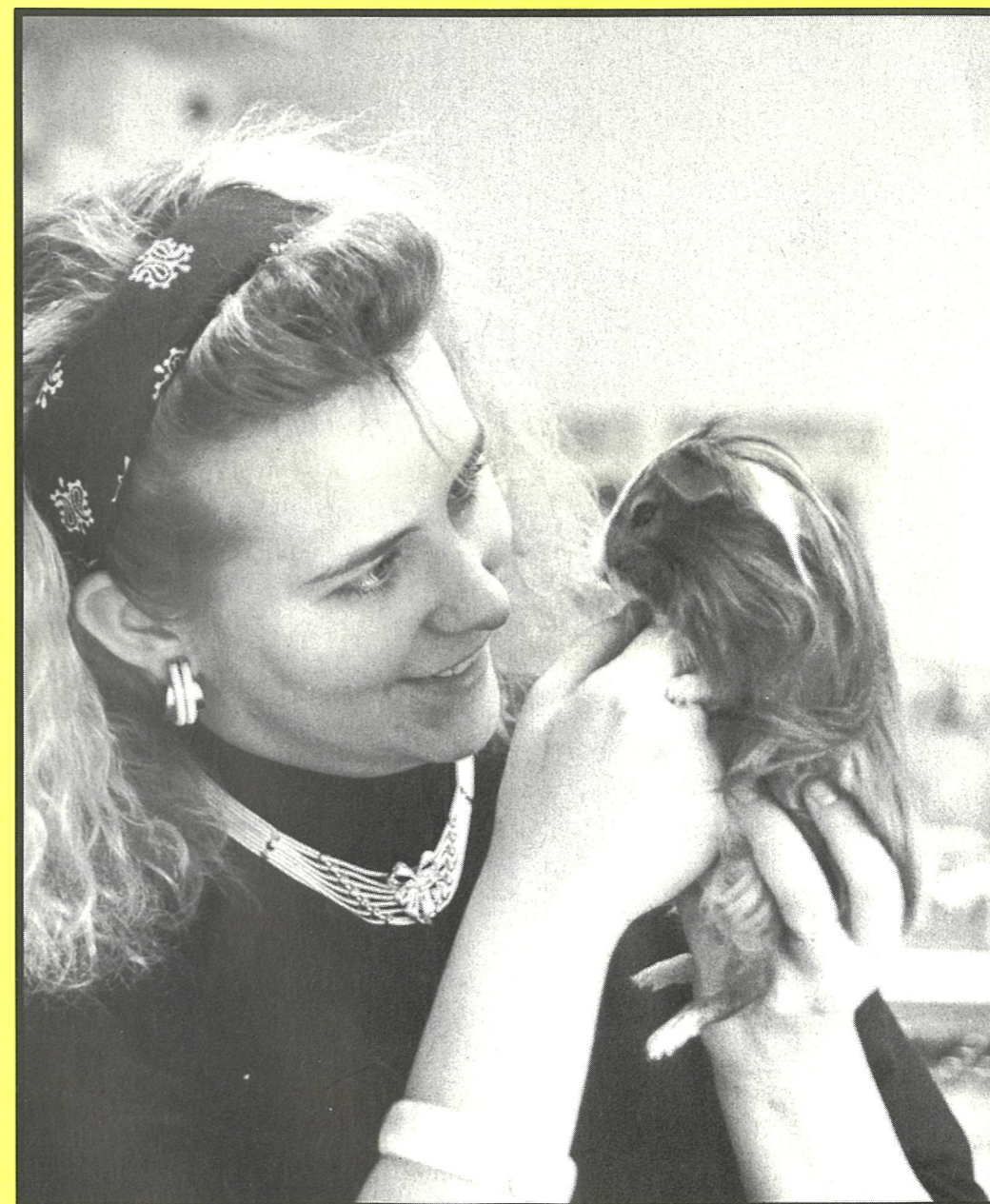
Olimme kauan toivoneet, että saisimme vierailla Zagorskin koulussa ja tutustua kuurosokeiden opetukseen. Toive toteutui nyt. Zagorskissa kävimme myös Venäjän Ortodoksisessa keskuksessa. Ihailimme sen upeita luostarirakennuksia. Kuvassa yksi luostarin kirkoista. -LT

TUNTOSARVI

Selkolehti

maaliskuu 3/1991

*Eeva Kekäinen ja shelttiemarsu.
Lemmikkieläimistä lisää sivulla 8.*

Maaliskuu n:o 3/1991
17. vuosikerta

Julkaisija

Suomen Kuurosokeat ry
Ilmestyy 11 kertaa vuodessa
iso- ja pistekirjoituksella
sekä äänikasettina.

Päätoimittaja

Leena Turunen

Toimittaja

Raili Karisaari

Toimitus, tilaukset ja osoitteenmuutokset

Mäkelänkatu 52 A
00510 Helsinki
Puhelin: 90-39604 677

Painopaikka

Vammalan Kirjapaino Oy
PI 92
38201 Vammala

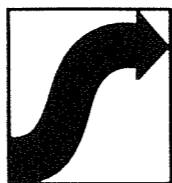
Tilaushinta

Kuurosokeille lehti on maksuton.
Muut: 150 mk/12 kk

Sisällys

Tuntosarvi sai S-tunnuksen	2
Tulkin kanssa maailmalla	3
Pirkko Amerikassa	4
Talvea, runo	5
Satu on poissa	6
Jorma kertoo isyyslomasta	7
Kotien pienet lemmikit	8
»Masentava juttu»	10
Näkökulma elämään	12
Linja-autossa puhuminen kielletty ..	12
Terapiaa, runo	13
Pikku tapahtumia	14
Näkökentältä	15
Kirjekerho	15

Seuraava lehti ilmestyy 17.4.1991

Tuntosarvi sai selkokieli-tunnuksen

Tuntosarvi-lehtemme on nyt virallisesti selkokielineen lehti. Opetusministeriön Selkokieli-työryhmä myönsi Tuntosarvelle S-tunnuksen. S-merkki tarkoittaa sitä, että lehti on kirjoitettu hyvällä suomenkielellä ja että lehteä on helppo lukea.

S-merkki tarkoittaa myös sitä, että kaikki kirjoitukset ovat selkeää kieltä. Senvuoksi toimittajien pitää tarkkaan lukea ja korjata jokainen teksti, joka lehteen menee. Toivomme, että Te hyvät kirjoittajat, ette pahastu, vaikka juttujanne vähän muokataan ja joskus vähän lyhennetäänkin. Muissakin lehtien toimituksissa tehdään näin.

Pääasia on, että Tuntosarvi on sellainen lehti, jota kaikkien on helppo lukea. Sanomamme menee parhaiten perille.

Leena Turunen

Tulkin kanssa maailmalla

Puhelin soi toimistossa. Pöydällä on laskukoneen näköinen laite. Muutama sana näkyy ... rivi siirtyy ja sanat katoavat... englantia näkyy olevan.

Tulkki lukee ja yrittää kääntää ja viittoa samalla. Onneksi toinen tulkki tulee apuun. Toinen lukee, kääntää ja puhuu; toinen viittoo minulle.

Mietin, kyselen tulkilta — puhun ja tulkki kirjoittaa englanniksi vastauksiani... hiki pinnassa, kieli keskellä suuta. Michele ja Bob soittivat kotoaan pistepuhelimella — olihan kokemus!

Istun Micheleä vastapäätä. Hän on täysin sokea ja kuuro. Osaan sormittaa oman nimeni hänelle käteen. Keskustelussa tulkki sormittaa englannin sanat Michelelle ja viittoo vastauksen minulle suomen kielellä.

Samaan aikaan jollakin on minulle asiaa. Pyydän toista tulkkia kirjoittamaan asian ylös, koska en voi katsoa kahta ihmistä yhtäaikaan. Michele ei tiedä toisesta mitään ja juttelee edelleen. Kysymykset Bobille pitää kirjoittaa paperille, sillä hän ei ole huomenna paikalla.

Aikaa kirjoittamiseen on 15 minuuttia. Mietin kysymyksiä ja puhun. Tulkki kääntää ja kirjoittaa muistiin. Samalla yritän jutella Michelen kanssa toisen tulkin avulla. Lopulta huomaan, etten muistakaan mitä puhuimme.

Kuurosokean tulkin toimenkuva

— Kuurosokean tulkki on monitoimi-ihminen. Hänen olisi korvattava näkö ja kuulo, mutta ei aivoja. Hänen olisi kuvailtava, mitä ympärillä tapahtuu ja huomattava kaikki, niin että minä ja toiset pysymme mukana.

Se ei todellakaan ole yksinkertaista vieraassa maassa, vieraalla kielellä toisen samanlaisen kanssa. Mutta kaikki tämä, mitä kerron, on ollut mielenkiintoista ja opettanut minulle paljon asioita.

Harmittaa kovasti, että he joutuvat todella tekemään pitkiä työpäiviä. Harvoin kukaan muu näkevä tarjoutuu opastamaan minua, että tulkki saisi vähän aikaa levätä.

— Tulkin selviytyminen työpäivästään on halauksen ja hatunoston arvoinen juttu. Tulkit ansaitsevat meidän arvonantomme. Toivoisi, että arvonantoa löytyisi myös viranomaisilta niin, että tulkin työaika tulisi kohtuullisemmaksi, kun ollaan vieraassa maassa, tai vaikkapa kurssilla.

Pirkko Virtanen

Millaista on työskennellä Helen Keller -keskuksessa?

Robert Smithdas vieraili Suomessa -88

Hyvä Robert Smithdas!

Olen pahoillani, että en voinut tavata Sinua henkilökohtaisesti. Olemme vierailulla tulkkikeskuksessa New Yorkissa ja viivymme siellä koko päivän.

Keskustelin vaimonne kanssa. Toivon vastausta muutamiin kysymyksiin. Koska meillä ei ole aikaa tarpeeksi, kirjoitan kysymykseni paperille. Toivon, että voimme tavata jonakin toisena päivänä.

Pirkko Virtanen Suomesta

Millaista työne on täällä Helen Keller -keskuksessa?

— Työni pitää minut kiireisenä. Vuosien varrella olemme laajentaneet työkenttäämme ja meillä kaikilla on paljon tehtäviä. Emme ole täydellisiä, mutta työskentelemme lujasti auttaaksemme kuurosokeita heidän jokapäiväisessä elämässään.

Ratkaisetteko te asiakkaiden ongelmia heidän puolestaan?

— Ei, vaan asiakkaat yrittävät ratkaista itse ongelmansa. Mutta kuuntelemme heitä, annamme heille neuvoja ja autamme heitä keskittymään. He ratkaisevat itse ongelmansa.

Mitä vaaditaan kuurosokeilta ihmisiltä, jotka tulevat tänne työhön? Miten heidät valitaan?

— Kuurosokeiden täytyy olla sopivia kyseiseen työhön. Heille pidetään työhönottohaastattelu kuten muillekin työtä hakeville. Annamme apulaitteita: tulkkipalvelua, tietokoneita ym. Mutta työssään heidän täytyy olla ammattitaitoisia eli heidän täytyy osata työnsä.

Koko henkilökunnan vaatimukset ovat samanlaisia; samat työtajat, saman verran asiakkaita, sama opetus ja raportointi.

Millaisia lehtiä julkaisette?

— Lehtemme ilmestyvät isokirjoituksella ja pistekirjoituksella. Lehtien avulla annamme tietoa kuurosokeille, heidän perheilleen sekä muille kuurosokeiden kanssa asioiville.

Onko mielestäsi olemassa kuurosokeiden kulttuuria? Mitä siihen sisältyy?

— Ei ole erityistä kuurosokeiden kulttuuria, koska kulttuuri usein liittyy kieleen. Kuurosokeat käyttävät sekä kuulevien kieltä että viittomakieltä. Ihminen sopeutuu siihen kulttuuriin ja yhteiskuntaan, jossa elää.

Mitä sinä toivot tulevalta elämästäsi?

— Odotan, että saan tehdä tuottavaa työtä, elää onnellisena ja että minulla on ystäviä. — Toivon tyydytystä elämäni. ■

Amerikkalainen kuurosokea Robert Smithdas on kirjailija, toimittaja, runoilija. Hän on suorittanut maisterintutkinnon New Yorkin yliopistossa 1953.

Robert Smithdas on kuurosokeiden yhdistyksen varapresidentti (varapuheenjohtaja). Hän työskentelee Helen Keller -keskuksessa tiedottajana ja tekee lehteä kuurosokeille.

Hän puhuu itse, mutta ottaa viestit vastaan sormiaakkosilla tai pisteillä. Myös vaimo Michelle on kuurosokea. Hän opettaa pistekirjoitusta.

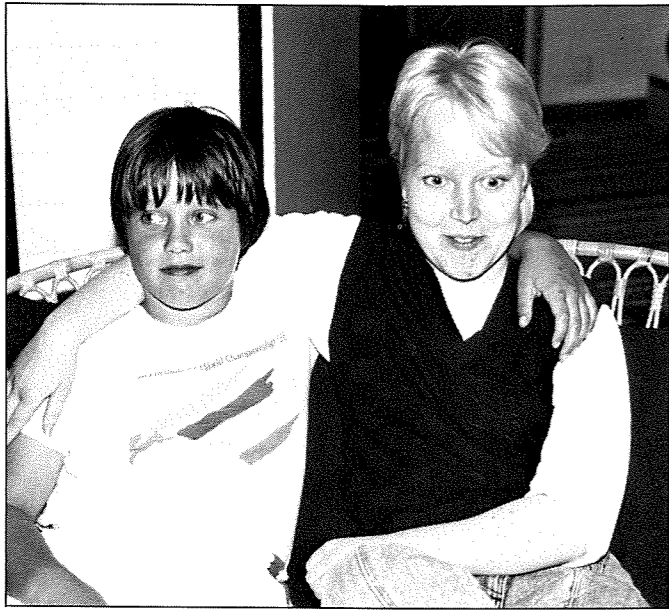
Talvea

*Nuo lumikiteet puissa,
niin kauniisti kimaltaa.
On niinkuin olisi siinä
tuhat helmeä hohtavaa!*

*On valkea järven ulappa —
jäätynä vaahtopää.
Ja rannan jäisten kaislojen
lumen painosta taittuvan nään.*

*Läpi kinosten kulkeva latu —
sen säihkyvä valkea vyö.
Se kaikki on talvea Pohjolan,
missä taivas öisin kirkastuu,
kun revontulet lyö.*

Hilkka Nieminen

Niku ja Satu neljä vuotta sitten

Satu on poissa

Ystävänpäivänä, 14. helmikuuta oli Sadun hautajaiset. Iloinen ja herttainen Muhosen Satu, jonka monet muistavat Turun Satukerhon emäntänä, uupui vaikeaan sairauteensa 27-vuotiaana.

Uutinen Sadun kuolemasta järkytti, mutta minua lohduttaa se, ettei Satuun enää koske. Hän on nyt vapaa — kuin kahleista pääsyt joutsen.

Tietämättäni sain olla mukana saattamassa Satua iäisyysmatkalle. Sadun viimeisinä päivinä rukoilin aina aamulla töihin mennessäni ihmeellistä hellää rukousta:

— Taivaan Isä, pidä Satua kädestä, silitä lempeästi hänen poskeaan, ole lähellä.

En silloin ymmärtänyt, miksi rukoilin juuri näin. Nyt uskon, ettei Satu lähtenyt yksin ja peloisaan, vaan käsi turvallisesti Jeesuksen kädessä.

Sanoin kerran Sadulle, että olisi pa minulla oma sisko — sellainen kuin sinä. Hän nauroi iloisesti, että mikäs siinä, saat minusta siskon! Se oli hieno juttu. Sain siskoltani monta kirjettä ja korttia. Hän kävi muutaman kerran kylässä, soittelimme...

Myös pojalleni Nikulle Satu oli hyvä kaveri. Heitä yhdisti rakkaus musiikkiin. Me todella pidimme Sadusta. Emme varmasti ole ainoat, jotka häntä nyt kaipaavat.

Kiitos, Satu kaikesta! ■

Seija Troyano

Luopumisen tuskaa

Kirjoittanut: Satu Muhonen

Musiikki on ollut elämäni, soinut aina ympärilläni. Kohta se hiljenee.

Imen sävelet sisääni. Haluan uskoa muistiini. Musiikki vain hetkeksi hiljenee.

Jorma sanoo:

»Isyyslomasta ei miehisyyteni kärsinyt»

Jorma Säynäjäkangas palasi takaisin työhön joulun jälkeen. Hän oli runsaan vuoden vanhempainlomalla ja hoitovapaalla. Jorma hoiti kotona kahta pientä poikaansa.

Mies koti-isänä ei ole meillä Suomessa kovin yleistä. Silti Jorma tottui nopeasti koti-isän töihin. Hän keitti pojille aamupuuron, pesi ja puki ja vei ulos pihalle. Kun pojat nukkuivat päiväuniaan, koti-isä vei matot tuuletumaan, imuroi, tiskasi, pesi pyykkiä ja silitti. Päivän aikana hänellä oli paljon aikaa olla pienten poikiensa kanssa. — Se oli parasta vanhempainlomassani, Jorma sanoo.

Isyysloma vai vanhempainloma?

Suomessa jokainen isä voi saada kahden viikon isyysloman silloin kun lapsi syntyy. Hän voi olla kotona lapsen ensimmäiset viikot ja olla äidin apuna ja tukena.

Koti-isän työpäivät jatkuivat iltaisin oman talon työmaalla. Vas. Arttu Jorma ja Janne.

Äitiysloma on meillä Suomessa noin 10 kuukautta. Tavallisesti äidit jäävät lomalle ja hoitavat lapsensa itse. Mutta vanhemmat voivat päättää itse kumpi vanhemmista tuon loma-ajan käyttä. Säynäjäkankaan perheessä vaimo piti ensin neljän kuukauden äitiysloman ja jatkoi opiskeluaan. Jorma jäi hänen sijastaan lomalle. Äitiysloma muuttui vanhempainlomaksi.

— Neuvottelin ensin työnantajani kanssa ja tein virkavapausanomuksen. Kansaneläkelaitos maksoi minulle »palkkaa» kuten äitiyslomalla olevalle äidille, eli 80 % palkasta. Kun talous oli turvattu, saatoin jäädä puoleksi vuodeksi vanhempainlomalle. Sen jälkeen pidin vielä puolen vuoden hoitovapaan, jolloin Kansaneläkelaitos maksoi kotihoiton tukea.

jatkuu sivulla 14...

Kotien pienet lemmikit

Millaisen lemmikin voisi kotiin hankkia?

Mistä niitä saa ja mitä ne maksavat?

Vierailin helsinkiläisessä pieneläinkaupassa, jossa omistaja kertoi eläimistä ja niiden hoidosta.

— Eläinkaupiaaksi ryhtyminen on elämäntapa, kertoo toimitusjohtaja Annu Kekäinen.

Kauppa perustettiin kolme vuotta sitten. Kaupan valikoimaan kuuluvat tällä hetkellä kalat, linnut, jyrsijät, liskot, Kekäinen kertoi. Jännittävin otus, musta Tarantella-hämähäkki, sai toimitajan selkään kylmät väreet.

Peräseinällä oli rivi lintuhäkkejä. Vähän lähempänä, suuremmassa häkissä, kaksi kookasta vihreää papukaijaa huusi kovalla äänellä. Ne ovat amazon-papukaijoja, Urkki ja Matti, Annu kertoi.

— Urkki osaa puhua ja se on esiintynyt joskus televisiossa.

Iloisesti visertäviä undulaatteja.

Värikkäät visertäjät

— Undulaatti on pieni värikäs papukaija-lintu. Se on kaikkein suosituin kotilintu, iloinen ja keksyyntyy helposti.

Undulaatilla on korkea ja voimakas ääni. Kuulolaitteen käyttäjä se saattaa häiritä. Silloin voisi seepra-peippo olla sopivampi. Sen ääni on pehmeämpi ja hiljaisempi.

— Undulaatti on seurallinen. Se kiipeilee ja leikkii. Se voi oppia puhumaan muutamia sanoja, jos sille puhutaan. Undulaatti elää noin 6—7 vuotta.

Undulaatin häkin pitää olla riittävän suuri ja sellaisessa paikassa, johon tulee luonnonvalo. Kaksi undulaattia ja sopivan kokoinen häkki tarvikkeineen tulevat maksamaan noin 600 markkaa.

Akvaario

— Noin 60 litran akvaario kaloi-neen, kasveineen ja laitteineen maksaa noin 600 markkaa. Akvaario tarvitsee hoitoa suunnilleen saman verran kuin huonekasvit. Kaloja ruokitaan pienin annoksin 2—3 kertaa päivässä. Akvaarion vesi pitää vaihtaa noin 1—2 kuukauden välein.

— Hyvin hoidettu akvaario kaloi-neen on kodin kaunistus. Pikku-kalojen kisailua seuraavat mielellään lapset ja aikuiset.

Sylieläimet

Monessa perheessä lemmikki-kieläimenä on kani tai marsu.

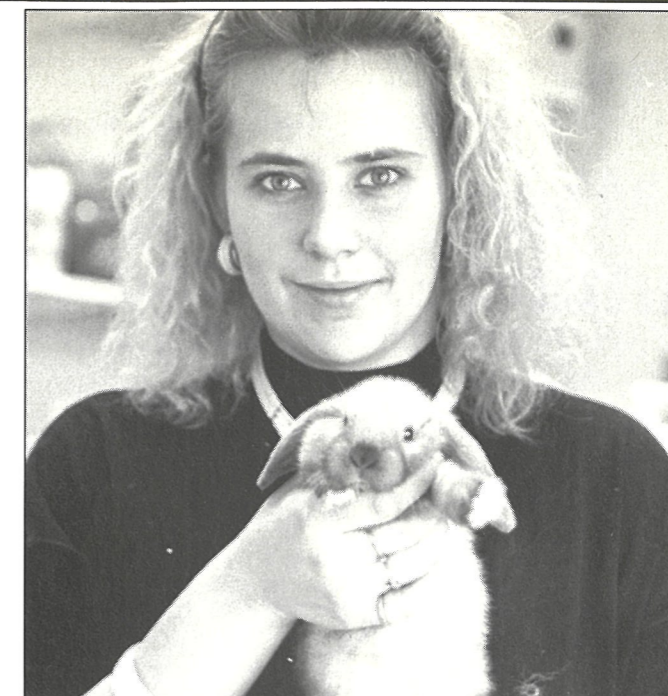
— Kani on hyvin seurallinen ja se oppii nopeasti siistiksi, Annu Kekäinen kertoo.

Lasten suosikkeja ovat kääpiökani sekä kääpiölorppu, joka muistuttaa enemmän unilelua.

Kani elää noin 6 vuotta.

Sylieläimistä suosituin on marsu. Se on helppohoitoinen ja se viihtyy hyvin pienessäkin asunnossa. Marsurotuja on paljon.

— Marsu on melkein hajuton ja kohtalaisen siisti. Pitkäkarvainen marsu pitää kyvettä noin kerran kuukaudessa. Lyhytkarvaiselle marsulle riittää harjaus. Marsut syövät vihanneksia, juureksia ja kuivaa heinää.

Eevan sylissä suloiset kääpiölorppu-kanit.

Lemmikkieläin ei ole kertakäyttölelu

— Mieti, minkälaiset elämäntavat ovat itselläsi ja perheelläsi, kun suunnittelet lemmikkieläimen hankkimista.

— Eläimet ovat perheenjäseniä ja ne kaipaavat seuraa ja huolenpitoa. Lemmikkieläin ei ole kertakäyttölelu. Se elää monta vuotta. Koiran elinikä on noin 12 vuotta.

— Mieti myös, onko joku perheesi jäsenistä allerginen. Undulaatit ja marsut ovat kaikkein pahimmat allergian aiheuttajat. On ikävää luopua jo läheiseksi ja tutuksi tulleesta eläimestä allergiaoireiden vuoksi.

— Meille eläinkauppiaille lemmikkien hyvinvointi on sydämenasia. Annamme mielihyvin neuvoja lemmikkieläimen hankinnassa ja sen hoidossa, sanoo Annu Kekäinen. ■ -RK

»Masentava juttu»

Piirros: Michaela Morero

— Päivä on painostavan harmaa, vaikka aurinko paistaa kirkaalta taivaalta.

— Olen kateellinen hymyileville ihmisille.

— En haluaisi herätä aamulla.

— Elämä ei tunnu elämältä, vaan väkinoiselta olemassaololta.

Näin toimittaja on kokenut masennuksen.

Lastenkeskuksen psykologi Eina Lehtinen kertoo masennuksesta ja sen syistä.

— Jokainen meistä on joskus masentunut. Toiset masentuvat keväällä, kun luonto herää ja linnut laulavat. Jotkut masentuvat talven pimeydessä. Valon määrä vaikuttaa mielialaan. Jotkut ihmiset tuntevat itsensä masentuneeksi jatkuvasti. He eivät piristy, vaikka vuodenajat vaihtuvat.

Masennus näkyy ihmisen olemuksesta

Hymy ei ole iloinen, eikä katse kohtaa. Keskustelu masentuneen kanssa ei onnistu. Hän kokee vain oman ahdistuksensa.

Ihminen on väsynyt, eikä runsas nukkuminenkaan poista väsymystä. Masennus vie voimat.

Ihminen ei jaksakaan ulkoilla. Hän ei huolehdi ulkonäöstään eikä kunnostaan. Hän syö epäterveellisesti.

Masentuneen työ kärsii, sillä aloitekyky on heikko ja toiminnasta puuttuu teho. Hän ei jaksaa tarttua asioihin tässä ja nyt. Usein hän siirtää asioita tuonnemmaksi ja monet asiat unohduttavat.

Masentunut hakee lohtua milloin syömisestä milloin alkoholista. Itkemällä ihminen purkaa masennustaan, mutta on ihmisiä jotka itkevät hyvin harvoin. Sellaiset ihmiset harvoin hakevat itse apua masennukseensa.

Masennus tulee huomaamatta

Ihminen ei aina huomaa masentuneensa. Se alkaa vähitellen. Ensin elämästä katoaa merkitys. Mikään ei kiinnosta. Monet pienet asiat harmittavat.

Hänestä tuntuu, kuin hän eläisi näkymättömän lasikuvun alla. Hän näkee ympärillään ihmisiä, mutta ei saa heihin yhteyttä. Hän näkee maailman elävän, mutta ei voi mennä mukaan. Masennus pitää häntä vankinaan laseinän tavoin. Tappio saattaa tuntua lopulliselta ja ihminen haluaisi irrottaa otteensa elämästä.

Miksi ihminen masentuu?

Masennusta aiheuttavat eri elämänvaiheiden tuomat kriisit; avi-oero, läheisen kuolema, häiriintyneet ihmissuhteet, ikäkausien muutokset. Ihminen pelkää, ettei selviydy vaikeasta elämäntilanteesta.

Kriisit ja epäonnistumiset eivät kuitenkaan aina johda masennukseen. Ihminen voi olla toimintakykyisin juuri kriisivaiheessa. Kriisi aktivoi ihmisen toimimaan ja käyttämään voimavarojaan.

Hyvin usein tekemätön päätös tai keskeneräiseksi jäänyt työ masentaa. Vaikeassa tilanteessa ihminen ei uskalla tehdä päätök-

siä ja pitkään jatkunut päättämättömyyskin masentaa.

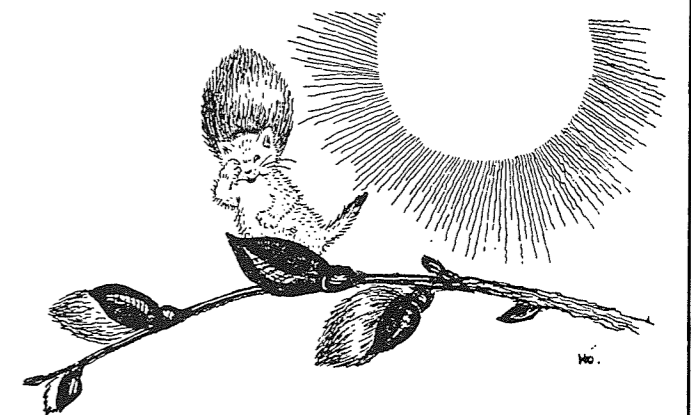
Masennus vaihtuu iloksi

Ihmisellä on luontainen kyky selviytyä masennuksesta. Jonakin päivänä vain yksinkertaisesti huomaa, että on helpompaa elää. Päiviä tai viikkoja jatkunut kyynelsade laantuu ja kevyt tuulenvire kuivaa silmänalustat.

Aurinko kurkistaa ensin varovasti pilven takaa, sitten hymyilee leveästi koko naamallaan. — Ja mitä voisitkaan, kuin nauraa iloisesti takaisin.

Mutta aina masennus ei häviä itsestään. Monet saavat masennukseen helpotusta, kun he keskustelevat toisen ihmisen kanssa.

Joskus masennus jatkuu pitkään ja haittaa paljon jokapäiväistä elämää. Silloin tarvitaan ammatti-ihmisen apua. Kuka tahansa voi varata itselleen ajan mielenterveystoimistosta keskustelua varten. Palvelut ovat luottamuksellisia ja maksuttomia. ■ -RK

Näkökulma elämään

Olen aina rakastanut haasteita. Niinpä elämäni on ollut värikästä ja mielenkiintoista — tuskin koskaan tylsää. Onni, pettymys, tuska ja ilo ovat minulle tuttuja tunteita.

On kiinnostavaa kulkea elämän virran mukana ja katsoa mihin se vie. Vamma toi elämäni uuden haasteen. Tähän haasteeseen onkin mielenkiintoista vastata.

Varmaa on, että siinä vaaditaan paljon, mutta se antaa myös huiimia kasvun mahdollisuuksia. Riippuu itsestämme, otammeko haasteen vastaan.

Uuden oppiminen on aina askel eteenpäin — ja taas tie johonkin uuteen. Annetaan itsellemme kasvun mahdollisuus ja nostetaan rimaa aina vähän korkeammalle.

Toivotan Teille kaikille onnistumisen iloa niin suurissa kuin pienissäkin asioissa!

Seija

Suomalaisessa linja-autossa on puhuminen kielletty

Piirros: Anne Saarinen

Olin Amerikan matkalla vuosi sitten. Nousin bussiin Miamin keskustassa. Bussi oli täynnä kuin »Turusen pyssy». Jostakin löytyi käden paikka, että sain pidettyä kiinni. Mikä ihana meteli. Ihmiset juttelivat toisilleen. Keskestä bussia joku huuteli kaverilleen, joka seisoj takana.

Minua nauratti, kun ajattelin suomalaista bussia. Jos käytät vähänkin kovempaa ääntä, niin kuljettaja heittää ulos. Suomessa on puhuminen kielletty. Ihmiset istuvat naamat »perusluke-milla».

Kukaan ei puhu toisilleen, ei edes vilkaise. Suomalainen katsoo mielummin vähän ohi, ettei vain katse kohtaisi toisen ihmisen katsetta. Ettei vaan tarvitsisi sanoa naapurille mitään.

Lierihattuinen nainen

Tulepa myös mieleen bussimatka Helsingin keskustasta kotiin. Bussiin tuli nainen, joka väsyneenä, monen kassinsa kanssa, istui etupenkkiin ja sanoi siinä vieruskaverilleen:

»Kylläpä minä juoksin. Ihan käsi tuli kipeäksi näiden kassien kanssa.» Vieressä istuva lierihattuinen nainen vilkaisi ja käänsi sitten päänsä hitaasti kohti ikkunaa.

Teki mieli mennä potkaisemaan tätä tärkeää tatiä, lierihattuista. Olisi se voinut vastata jotenkin. Tai vaikka nyökätä ystävällisesti. Olin vihainen sen naisen puolesta, joka kasseineen istui lierihattuisen vieressä.

Puhuminen kielletty?

Surullista, kun puhuminen on kielletty. Katsominenkin on kielletty. Suomalainen ei kertakaikkiaan osaa olla kohtelias, ajattelinen. On kohteliaisuutta, että jotenkin reagoi toiseen ihmiseen. — Meillä bussissa puhuvat ääneen vain hullut ja humalaiset. ■ -LT

Terapiaa

Mikä ois harrastus haus Kempaa kuin yöllä runoja kirjoittaa? Kun unta ei saa ja ahdistaa, ehkä se oiskin terapiaa. Menisi murheet mielestä pois ja Nukkumattikin tulla vois.

Lasse Hannula

Rohkeutta tämä vaati

— Ei tämä minun miehen arvoani alentanut, päinvastoin, Jorma vakuuttaa. — Rohkeutta tarvittiin esimerkiksi siinä, että vei lapsia neuvolaan. Siellähän ovat tavallisesti äidit lapsineen. Oli myös vietävä lapsia päiväkerhoon ja istuttava hiekkalaatikolla. Sielläkin näkee useammin äitejä kuin isiä, Jorma nauraa.

Opin tuntemaan lapsiani

— Parasta tällaisessa »isän lomassa» on se, että oppii tuntemaan lapsiaan. Lapsuus on niin lyhyt aika. On ollut upeaa seurata pienen vauvan kehittymistä leikkiväksi, toimeliaaksi lapseksi. Pieni lapsi on kuin puhdas taulu, johon jokainen päivä kirjoittaa omat uudet asiat.

— Toivon, että jokainen isä voisi kokea tämän. Yleensä mies on paljon poissa kotoa juuri silloin, kun lapsessa tapahtuu eniten asioita, Jorma valittelee.

Opin myös tuntemaan itseäni. Lapsi herättää vahvoja tunteita. Pienen lapsen kanssa myös aikuinen mies oppii näyttämään tunteitaan. Hän huomaa, että kaikki tunteet ovat sallittuja.

Säynäjäkankaat valitsivat vanhempainloman, koska se sopi heille parhaiten. Jorma valitsi koti-isän roolin jo toisen kerran. Hänen mielestään työn rinnalla on toinenkin elämänura: ura isänä ja lasten kasvattajana. Tuolle uralle nämä kuukaudet ovat olleet hyvä alku. ■ -LT.

Pikku tapahtumia elämäni varrella

Juon teetä mielelläni. Pöydällä on aina teekuppi valmiina ja kahvinkeitin, joka on paremmin teekeitin, on melkein aina lämmintä teetä.

Taas kerran, joulun aikaan, nostin kuppini hieman sivummalta vakiopaikalleni. Pudotin makeutuspillerin kuppiin ja lähdin hakemaan teekannua.

Kun olin kaatamassa teetä, huomasin; teekupin sijasta siinä olikin pieni punainen kynttilä. Se oli ruokapöydällä samanlaisen lautasen päällä, kuin teekuppini. Olisi tainnut olla melko aromikasta teetä.

»Tulkkauttaja»

Näkökentältä

Lapin talvi on mahtava kokemus. Sen sai myös allekirjoittanut äsken todeta.

Olin ystäväni kanssa Lapissa lomaillessa. Etelä-Suomeen tottuneen on Lappiin tultuaan ensin vaikea käsittää mahtavien tuntureiden välimatkojen pituutta. Ne ovat ihan erilaista katsottavaa, kuin etelän tiheään asutut maisemat.

Talvisten tuntureiden huikea valkeus sai heikot silmäni, aurinkolaseista huolimatta, vuotamaan vettä. Vielä viikon kuluttua matkasta, ne tippuivat, kuin keväiset räystäät.

Olivat nuo jalatkin matkan jälkeen vähän kipeät. Vaikka matka tehtiinkin nykyajan tekniikan keksintöjen avulla, niin Lapin lumoihin jouduttuaan siellä tulee kyllä liikuttua enemmän kuin kotimaisemissa.

Mutta kaikesta huolimatta, vettä tippuvista silmistä ja kipeistä kintuista välittämättä, haluan tässä toivottaa Teille Lappiin lähteville talvilomalaisille, oikein lumoavaa Lapin matkaa!

Lapinterveisin Hilikka Nieminen

kirjekerho

Hei naisystävä!

Olen kuuro ja näkövammaisen mies. Haluan löytää 35—40-vuotiaan naiskirjeenvaihtoystäväni.

Kaipaam lämpöä ja läheisyyttä. Otapa yhteyttä minuun. Toivon että tapaamme joskus.

Ari Kääpä
Virtainpolku 2 C 10
33720 Tampere

Matkustin helsinkiläisessä bussissa. Edessäni istui arviolta 5—6-vuotias tyttö äitinsä kanssa.

— Äiti, joko puoli kuuden Lasten TV on mennyt, tyttönen kysyi.

— On mennyt jo, äiti vastasi. — No, onko Pikku Kakkonen jo mennyt, tyttö jatkoi.

— Voi, kyllä sekin on jo ohi. Kello on jo niin paljon, äiti sanoi. — Sepä vahinko, pieni tyttö sanoi kuin ajatuksissaan. — Pikku Kakkosesta olisi voinut oppia lisää viittomia, hän tuumi. ■